

Список використаних джерел

1. Ukraine institutes proceedings against the Russian Federation and requests the Court to indicate provisional measures // INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE. URL: <https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/182/182-20220227-PRE-01-00-EN.pdf> (дата звернення: 30.05.2022).
2. Задорожній О. В. Міжнародний суд ООН // Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т./Редкол.:Л. В. Губерський (голова) та ін. К.:Знання України. 2004. Т.2. 812с.
3. Document (with annexes) from the Russian Federation setting out its position regarding the alleged «lack of jurisdiction» of the Court in the case // International Court of Justice. URL: <https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/182/182-20220307-OTH-01-00-EN.pdf> (дата звернення: 30.05.2022).
4. Summary of the Order of 16 March 2022 «Request for the indication of provisional measures» // International Court of Justice. URL: <https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/182/182-20220316-SUM-01-00-EN.pdf> (дата звернення: 30.05.2022).
5. Military and Paramilitary Activities in and against Nicaragua (Nicaragua v. United States of America): Judgment of 26 November 1984 // International Court of Justice. URL: <https://www.icj-cij.org/en/case/70/judgments> (дата звернення: 30.05.2022).
6. Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Bosnia and Herzegovina v. Serbia and Montenegro) // International Court of Justice. URL: <https://www.icj-cij.org/en/case/182> (дата звернення: 30.05.2022).

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Канєнберг – Сандул О. К.

Бугасенко Каріна Вікторівна

студентка 1-го курсу магістратури

факультету міжнародно-правових відносин

Національного університету «Одеська юридична академія»

ІНТЕГРАЦІЙНІСТЬ ЯК ПРИМІТНА ОЗНАКА СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Практика свідчить, що діяльність та функціонування розвинених держав характеризується провідною тенденцією сучасності – інтеграційністю. При цьому, ключовим в такому процесі залишається збереження державного суверенітету, як найголовнішої ознаки неза-

лежної держави, тобто можливості самостійно визначати та реалізувати окремі напрями зовнішньо- та внутрішньополітичного розвитку, що досить влучно корелює з твердженням Германа Вам Ромпея про те, що «навіть якщо наша єдність залишається нашою силою, наша різноманітність залишається нашим багатством».

Дійсно, схильність держав до об'єднання є складним соціально-економічним процесом міжнародного співробітництва, що обумовлена як необхідністю досягнення високих показників економічного, політичного та соціального розвитку, так і потребою забезпечення належної реалізації прав та свобод громадян, що опосередковано нормативним закріпленням – конституціями більшості демократичних держав світу принципу визнання людини в якості найвищої соціальної цінності. Виключенням не є і Україна.

Історично Українська держава ще з часу здобуття незалежності вживала заходів до повноправної участі в процесах інтеграції, обравши для себе шлях саме європейської. Вперше прагнення України стати частиною європейських інтеграційних процесів було закріплено на нормативному рівні Постановою ВРУ «Про Основні напрями зовнішньої політики України» від 1993 року [4], а згодом набуло підтвердження на рівні Конституції України шляхом закріплення положення щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору у 2019 році [3]. Підписання в 2014 році Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони змогло дещо просунути імовірність реального вступу до Союзу, проте складні політичні умови в державі не лише не створювали надійного ґрунту, а й гальмували процес реальної політичної, економічної, культурної, соціальної інтеграції тощо.

При цьому, Європейський Союз не був єдиним об'єднанням держав, зі вступом до якого, зіштовхнулася Україна, оскільки на всіх етапах свого становлення Україна постійно мала зв'язок з рисою інтеграційності. Так, після розпаду радянського союзу – ключовим є саме «союз», наступною формою об'єднання держав у пострадянському просторі, з якою стикнулася Україна, стала Співдружність Незалежних Держав, заснована в 1991 році. При цьому, держава обрала для себе статус не учасника, а засновниці, тим самим підкріпивши свій правовий статус незалежної держави, згідно Заяви Верховної Ради

України від 20 грудня 1991 року «З приводу укладення Україною Угоди про Співдружність Незалежних Держав» [2]. В подальшому, неможливість економічної, політичної, культурної, військової інтеграції тощо у межах Співдружності Незалежних Держав мала наслідком створення державами-засновницями СНД спочатку Митного, а згодом і Євразійського економічного союзу 2014 року, що являв собою, на противагу європейській інтеграції, першу спробу євразійської інтеграції. Проте, свідченням безперспективності приєднання до Євразійського економічного союзу, на відміну від Європейського Союзу, є як той факт, що його утворюють держави з авторитарним режимом, так і те, що відсутній дієвий прозорий та відкритий механізм урядування, оскільки всі рішення приймаються кулуарно на рівні глав держав без залучення представників органів влади, зацікавлених юридичних та фізичних осіб, без громадського обговорення [1, с. 96].

Що ж стосується європейської інтеграції, то воєнний стан, що має місце в Українській державі, ще раз звернув увагу на пріоритетний вступ до Європейського Союзу та визнання України як частини Європейської родини. Відбулася активізація загальмованого в 2014 році інтеграційного процесу, що проявляється як через максимальне сприяння зі сторони держав-членів Європейського Союзу в контексті прискореної процедури розгляду заявки України на вступ, поданої 28 лютого 2022 року, так і стосовно визнання військової агресії Росії проти України як такої, що грубо порушує міжнародне право та підриває європейську та глобальну безпеку й стабільність, та введених пакетів санкцій проти російської федерації, останній з яких був прийнятий 30 травня 2022 року, що передбачено положеннями Версальської декларації (10-11 березня 2022 р.) [6]. та Висновками Європейської Ради 24-25 березня 2022 року [5].

Проте, навіть в таких умовах необхідно звернути увагу, що для України як держави, що знаходиться в умовах воєнного стану, Європейським Союзом наразі не вироблено жодних винятків стосовно тривалої процедури набуття повноправного членства. А тому непопушними залишаються міжнародно визнані як етапи вступу до Союзу, так і вимоги до держави, яка планує стати членом Європейського Союзу, що мають вираження в прийнятих Європейською Радою в 1993 році в Копенгагені та підтверджених в Мадриді в 1995 році політичних, економічних та членських, а загалом – «копенгагенських критеріях» [7].

Таким чином, сучасними тенденціями розвитку провідних держав є прагнення до європейської інтеграції. Україна як правова та суверенна держава з моменту здобуття незалежності визначила політичний курс на європейську інтеграцію, що дає підстави в недалекому майбутньому розцінювати її в якості повноправного члена Європейського Союзу.

Список використаних джерел

1. Деменко О. Ф. Основні етапи євразійської інтеграції: від зони вільної торгівлі до митного та економічного союзу. *Досвід та перспективи трансформації пострадянського простору в контексті інтеграційних та глобалізаційних процесів*: зб. наук. пр. / за заг. ред. к.і.н., доц. А. Г. Бульвінського. 2019, с. 87-98.
2. Заява Верховної Ради України з приводу укладення Україною Угоди про співдружність незалежних держав: Заява Верховної Ради України від 20.12.1991 р. № 2003-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2003-12#Text> (дата звернення: 01.06.2022 р.).
3. Конституція України: Закон України від 28.06. 1996 р. № 254к/96-ВР URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 01.06.2022 р.).
4. Про Основні напрями зовнішньої політики України: Постанова Верховної Ради України від 02.07.1993 р. № 3360-XII (втрата чинності від 20.07.2010 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3360-12#Text> (дата звернення: 01.06.2022 р.).
5. European Council conclusions, 24-25 March 2022. URL: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-1-2022-INIT/en/pdf> (дата звернення: 01.06.2022 р.).
6. The Versailles declaration, 10 and 11 March 2022. URL: <https://www.consilium.europa.eu/media/54773/20220311-versailles-declaration-en.pdf> (дата звернення: 01.06.2022 р.).
7. European Council in Copenhagen – 21-22 June 1993- Conclusions Of The Presidency URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail /en/DOC_93_3 (дата звернення: 01.06.2022 р.).

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Форманюк В. В.